

1. asta ki. pa m klem zin xē.in xā bān
2. mən vrint of kamorot ista bloma go. 7 gi. ta
3. te. gasw. rda of vanda. x spinara ale. nax
nax ma^c mmasinas
4. spo. jonts m zw. r wā. rok
5. opta- xip kre. gora baximolt brō. 3t
6. da timarman hedon splinter inda vingar
7. da xipar lēkta da lipan x. f
8. indi fabrik is nrksta xē. n
9. kum ma^c hi: r m mke. int // manderjo
of jnyske ook man bly. 2- mijn bloetje
(hierdoor medelijden uitgedrukt) //
10. givons vi: r gleskas bi: r - m pē. in 2 en
m halaf pē. intja - m mē. 2- 1 maatje
11. brengons vi: r pōnt krika - krikas
ffrika minderswaardige soort keesen, donker
van kleur, bla. skas soort krika, maar deze
zijn bont, mōrets = morellen //
12. xā heba mitar vā. i va dri. kan we. in
opxarō. 3 pa
13. hē. i wo. 4 m mīdan knapar opta hē. 2as
H. 2. n
14. Ik hēsan kni. gaxi. n
15. vasten 5. vant wor nifp. 2 mē. 2 gahā. 4 wo
16. hē. i blē. i dak mī hēli ni. mē. gago. n xē. i
17. da hēk ni xāds. n kē. 2 of ne. 2 jvū da
hēk ni gāds. n
18. wi hēdat xāds. n - dits. r 2. n kām
19. spin - spinawēba - spinaja. gā
20. pāet - mnts (rond) - bā. 7 - bān. 4 wt. —
wa. j - padstul - hēx - kikfors - pānāvlp. gā
// m mē. 2 pē. 2 = mē. 2. 2 //
21. di kē. 2 di makta da hē. 2 we. 2 zē. 2 ontfe. xta
22. ksalu krala ge. vā - kralokas // 2. 4 komt
naast u voor //
23. enalant da brēk als 2. 4 wa xhe. pa af
24. hē. i 222 m kē. 2 gābe. 2r
25. grmanis of grf manis twe. j bre. ja
ste. n - bre. 2ara - dā brētsta
26. da stā. nbe. 2 da ste. 2ar ni. mīr
27. di kē. 2 di lē. f axān grō. 2 2tāⁿ hē. 2r
28. dān dy. vā i sni 2ndan hē. mē. 2 gābe. 2r
// ly. 2ifers = lucifers //
29. dā xolke. i ndat xē. n mīta mē. 2stā nā
dā xē. 2 gāwes
30. 2kantax ni koma vārdak klō. 2 xē. i
31. dā bīsta līsta gē. 2n lē. i n mē. 2 // lē. i n xē. 2 //
32. hē. i kani go. n wa. 2akā - hē. i hēdat
īnda kē. 2
33. stēkrs mstē. 2 īndi. n bē. xām
34. ne. ja mīti hē. gāls wā ni. mē. 2 gāspalt
35. hē. i kē. 2 - 2k hēdat nāru gārupa
36. di pē. 2 i sni 2ē. i p. dā 2t nax m wīta
pītin
37. xā xē. i n nōrtfē. 2 (fē. 2 = weiland gedeelte
in de komgronden)
38. xā hēders dā sēnta mīdām opxamā. 2 of
xā hēdam 2rs xān sēnta hēlāpā opma. 2r
of xā hēdam dāters mē. 2 dē. 2 gāxet
39. hē. i xalt nō. 2t wē. i t bē. 2n
40. xīsta hēlāfā dā 2o. 2m hē. i t (xā. 2k)
41. dā kē. 2 mōdat wē. i f bē. i 2s. n
42. īndaxē. 2dā xwēmā 2s xā vā. 2lōk // īnda xē. i n //
43. hē. i hē fōl pā. 2as of īndas mūt 1 mē. 2 2i
2o. 2stā. 2ak 2s
44. wē. i mstā dā. 2 dā e. nā hēlāfā hēbā 2n gā. 2i.
dā ā. ndā. 2 hēlāf
45. hēlāpīs mīta bē. 2t opbē. 2r
46. dā mē. 2sē. 2. 2 2so vā. 2t axān slē. k (= vuil) of
as mōdat (= gezet, dik)
47. xā sprīngā wī. 2t wētstā kām. 2 xē. 2dām
m wē. 2dīngxap of xā hēbā gāwēt wī. 2t
wētstā kām sprīngā
48. dām bō. 2m kwe. 2r xā dām bō. 2m gā. 2fō. 2
(dā bē. m i meerw.)

44. du. ers da ra.m rj dɪx (ruiten met kozijnen)
tu sloeta vē.ɪnstəɪs (houden blinden luiken)
45. xə bəɪnə tə lœ.ɪjə vɪr də kəɪək // klɛpə
bij brand
46. bədəsprɑ.ɪ of sprɑ.ɪ - kɪkfoɪsədɪl-
vəɪsprɑ.jə en vɪɪsprɑ.jə - æ.ɪtsprɑ.jə -
ɪntwɑ.ɪwɔl - æ.ɪtbrɑ.jə of brɑ.jə - klɔ.ɪ
mɑ.ɪkə - mɛstɪɛ.jə - brɔ.ɪtsmɛ.ɪɪ (om
bōteram - twee plakken - en sne.j of sne.ɪjə -
1 plak // bōtər = boter)
47. da wɛ.ɪf kɛtɪ kɔ.ɪr aftɔ.tə snɛ.ɪjə (afkeuring)
48. xən vɔ.dər hɛdɪm xɛs.jɔ.ɪr lɑɪ nər də
sɪdɔ.ɪl tɔtə gɔ.n
49. kɛtɪm affɔ.ɪjə ɪm xɔ.tɔ.ɪt lɑɪxət
wɔ.tər tə gɔ.n
50. vɔ.tə vɛɪxə xɪ.də hi.ɪr nɪ.ɪpɪl ɪndə bɪt
51. ɛ.ɪdə pɔtə xɛ.ɪr nɪpɪl wɛɪt
52. də sɪ.tər stɛ.(t) bɛ.ɪdɪm dɔ.ɪvə - dən kɛ.ɪt
(ouderwets, vuur op plaat)
53. ɪmɛɪt ɪst nɔx tə kɔ.ɪt ɪmtə kɔ.ɪtə
54. dɪ kɛ.ɪs gɪvən hɛldər tɪx - wɔ.ɪɪ
55. hɛ.ɪtɪvɪkət pɛɪt ɔ.ɪndə stɪt
56. vɪuɪgər kɪwɪdə gœli ɛlɔk jɔ.ɪr hi.ɪr nɔ.ɪ
də kɛɪɪmɪs
57. dən dɔ.mɪni dɪ zɑ.ɪɪ də ɔ.ɪxən lɪvən hɛ.ɪ
vɔlmakɪs
58. gə xɔx mɔ wɛl mɔɪr gə zɑ.ɪɪ nɪks tɛgə mɔ
59. də xwɔ.ly.w xɪlɔ gə.ɔ.w wɔɪɪm kɪmɪ
60. gɔdə gɛ.ɪ vɪndə x nɪ kɔ.ɪt tə jɔɪ (= jongen)
61. ɛ.tə xœli ɔk xɛ.ɪn kɛ.ɪ
62. də stɔ.ɪmfɪ.tɪs (= motorfiets) ɪskɔpɪt - hɛ.ɪ
lɛ.ɪtər æ.ɪt // də mɔsɪ.n (bv. de motor van de
molenaar) // - hɛ.ɪ kən ɪmdɔtɪ kɔpɪt ɪs nɪ.
wɛ.ɪjɔɪ
63. tɪxən hɛ.ɪtən dɔxwɛs en tɪxən wɔ.ɪzəmən
ɔ.vənt = warm
64. də jɪɪksə tɔpɔtə blɔ.ɪtə vɪtjɔs of vɪjɔs = uitjes

70. dɔɪ xɪtən bɑ.ɪs ɪndə kən
71. ɪk wɔ.ɪ dɔtə bɔ.ɪj tɛ.ɪɪɪ brɔx // tɛ.ɪɪɪ =
tijding // ɔm brɪ.f //
72. mən hɑɪt tə du. mɔxɛ.ɪɪ of kɛ.ɪ pɛ.ɪn
ɔ.ɪn mɛ.ɪn hɑɪt
73. ɪkən mɪtɪ ɛ.ɪgəwɛ.ɪɪ gəkə (= gekleen) of
mɪnɔ nɪ.ɪmɔɪn
74. nɑ.ɪ xɔftɛ.ɪt xɪnə wɔɪt pɛɪt fɪr də
nɛ.ɪjə kɔ.ɪɪ
75. vən vɪɪdɔmɪdɔx ɔl kɛkəl en bɛ.ɪ kɔ.ɪɪ
xɔhɑt
76. də xɔ.ɪn vɪndə kɔ.ɪnɪɪ ɪxɔk sɔldɔt
xɔwɛs // də jɔɪ vən ɪdər ɔndər //
77. wɪtə gɪn rɑt mɑ. kɔɪ tə wɔ.ɪnə - ɔm bɔ.ɪx
78. dɪ rɔ.ɪxə hɛ bɪ lɔɪɪ dɔ.ɪnɪs // dɔɪ xɛ.ɪtə -
er zaten //
79. kɪxɔpɪtɪr nɪks of gɪn sɔ.ɪdɔmɪtɔɪ - fən
// ɔn wɔ.ɪɪt - ɔn wɔɪtjə //
80. tɛ.ɪnt wɔx dɔ.ɪt vɪɪ dɔɪt kɔndə tɔ.tə
dɔ.ɪpɔ // ɔn nɛ.ɪ hɛ.ɪnt - een pas geboren kind
in een gezin //
81. xən dɔ.ɪgə en xən dɔ.ɪtə lɔ.ɪpɔ
82. kɔ.ɪɪ dɪɪɪɪɪ of ɔt dɪɪɪɪɪ vən kɔ.ɪɪ ɪs
mɪdɪn bɛnɔkə nɔ.ɪt bɔs xɔɪɪn - ɪm
brɑ.ɪmɔ tə pɪlɔ
83. dɔɪ ɪxən spɔɪt æ.ɪtə tɛ.ɪ
84. hɛ.ɪ xɛtə ɔn kɛ.lɔpɪn xɪɛkɔ hɑɪt
to spraken thuis goed
85. dɪ mɪnɔ xɔxɔ nɪks ɔ.ɪndɔɪs ɔs xɛɪt en
gɪt // də rɛ.ɪkɔm //
86. xɔ hɛdɪn dɪpɔgə kɛ.l vɪndən dɔ.ɪ
87. dɪ wɛx tɔpɪt kɪvɪn - dɔɪn ɪmwɛx dɔ.ɪ lɔɪ
88. ɪkɔx fɪɪt klɛ.ɪnə jɪɪksə ɔn tɪɪmɔ
89. dɔm bɔk ɔk də gɛ.ɪtɔmbɔk ɪs kɔpɪt
xɔɪɪn ɪmdɔtɪ, ɔn kɔɪt ɪndə kɛ.l hɑt
90. xən vɛ.ɪjə wɔs kɔɪt mɔɪr tɪwɔs xɪt
91. æ.ɪtə xən ɪxət bɛstə vən ɔlɔs

92. en sja'ter moxut kina mī's
 93. ryk mēn hū.t izop
 94. Ik wīt nī. wozakam mogan ry.k
 95. m ka. woz keldar is pūt fāt bi:z
 96. ik mus osablu.t dringkam a.n ta sta. raka
 97. ik mus (=ik moest) erzāt vu. fōr inda stal
 kroe. ʔj
 98. mē. n bīj: was mīj
 99. dā rō. ʔmbu:z mar kētan xā. ʔtā zōndr
 100. dā melok is dan en ry:z - sty:z am (nī de
karnemelk) mōr wiram
 101. wā zō. wā di pūt wēlinan y:z kina
 dix ma. kō of dixō. ʔj
 102. dā val niks opam tō xēgā - tēzan pārsiss
 kō. ʔl (ook tīs jāntjā sōky:z)
 103. hē. i is alte. it optē. it - hē. i kam nō. ʔt
 xēn many. tō lō. t
 104. in itō. lijs xē. in dā ba. raga di vy:z spi. rtsā.
 spi. rtsā ais mentabak pruimt - spe. igo
 (gāpe. gā) = vomerēn
 105. dā vda gē. i dā optā dō. wā
 106. vanda brax tō bō. ʔm hēbā zōn stak
 afxōvā. ʔz
 107. gā mōdōns foels is kumā bōkē. i kō
 108. hē. i s fān lō. vā gākumā midān dīkō kēnēp
 mīxelt
 109. di dōr is fān ly. kōkō. wē xōmakēt
 110. m gōtō. ʔt wē. ʔf mōxut kina nā. ʔj en
 nā. ʔj
 111. ik hēb hū:z gres xōrā. ʔt of xōrā. ʔt mōr
 twas slēxōrā. ʔj en xōrā. ʔj || gōrā. ʔj =
gerei, goed ||
 112. dām brā. ʔwā xā. ʔj (=zē) dādōt nōxtō
 dy:z is am tō bā. ʔwā
 113. bākō - ik bāk - gē. i bāk - hē. i bāk - bākē - wē. i
 bā. ʔ - ik bākō - hē. i bākō - wē. i bākō - wē. i
 hēbā gōbā. ʔ

114. bi:z - ik bi:z - gē. i bit - hē. i bit - wē. i bi:z
 bi:z wē. i - ik bō. ʔj - ik hē gōbō. ʔj -
 bō. ʔj zō ok
 115. tēzōn klē. intjā mōzōn fē. intjā
 116. gā kint hū:z ā. ʔjār kē. ʔgā optā mā. ʔrāk
 117. hē. i hēt xōrā. ʔt dā. ʔ amō dēngkō zāl
 118. dā mē. it xā. i dātē gōlē. i k hā
 119. dā wā. zō vē. ʔf prē. ʔz
 120. zōndr di. n xē. i k tēgā vōt ā. i kōls
 121. twō. tōr zāl dā. lōk gōn kō. ʔkō - tōkōtā
 122. tō. ʔj is nōxy. n - tīs pas xōmā. ʔt
 123. sō. ʔs wōr xōmakēt mītōn dō. ʔjār vānōn ā. ʔj
 124. dā bāmpkō zāl dā. r slēxt kina grā. ʔj
 125. dān dō. mōmī. hē bēstā wē. i n || dā pāstō. ʔt ||
 126. ōns ā. ʔwā hōē. ʔs is afxōbrā. ʔnt || ōnō
 ā. ʔwā kē. ʔt - kleinereend voor huis ||
 127. dā rō. ʔm spōet oet ā. ʔjār vāndā hū. ʔj of
 vānt fōst
 128. dā kōestōr di lā. ʔt - m kōē. ʔs - tūē.
 kōē. ʔz
 129. dā bō. ʔm vāndā kōē. ʔwā. ʔgā bō. ʔgā
 zōndr dā zōwōtō
 130. dā tūē. ʔj mōfō kwā. mō dā ā. ʔt
 131. zā hēbōmām bōntōn blō. w gōslā. ʔgā
 132. dā sō. ʔs iz dān en en bitjā lā. f
 133. dā mōē. ʔj lē. i dīk
 134. tēzōn ē. wāx hē. i t xōlē. ʔj dāku. gōrē. n hē
 135. nē. i pō. ʔt wōr hē. lōmōl m nē. ʔjā stat
 136. du. n - ik du. wōt - gē. i du. wōt - hē. i du. wōt -
 wē. i du. nōt - gōlē du. wōt - xōlē du. nōt -
 ik dē. ʔt - gē. i dē. ʔt - hē. i dē. ʔt - wē. i
 dē. ʔt - gōlē dē. ʔt - xōlē dē. ʔt - dē. ʔt
 ik tō. dē. ʔt mōr dē. ʔj xōlē. ʔt mā. ʔ
 137. dō. ʔpā - dō. ʔpōnt - dō
 sōldā. ʔt
 138. dōrō - hē. i dōrō - hē. i dōrō - hē. i hē
 xōdōrō

139. be:inda - ik be:in - ge: be:in - he: be:in -
we: be:inda - goeli be:int - roeli be:inda -
be:inti - bonti - ik he:inda

140. Locale Landmaten: omboender = 1 hectare -
omā. raga = 85 are - in ru: j van 12 vut = 3,76 m. -
100 ho: pa = 30 ruy (in ru: j van 16 vut gebruikt
bij het graven van slo: tō en gri: pa = greppels).
Er gaan 4 tr: ja op een ru: j.

141. Locale Waternamen: da: r: in of ra: in - da
wo: l - da wetar: in (= de Linge) - da re: x ook

le: i gra: f - da hy: s gra: f (een toektsloot) -
da sloe: pōr: slo: t (= afwateringsloot, loopt
naar de Linge) - da gō: l (over de dijk op
de uiterwaarden gelegen, daar vroeger
ook da stranj - deze nu gedempt) - da ba: tō
wo: j - da b: nō wo: j - da batō wo: j (alle drie
resten van plassen bij doorbraken ontstaan) -
st le: gawē: tō gat (plas op de uiter-
waarden).

De naam van deze plaats in haar eigen dialect is: hoe: xā

De inwoners heten hoe: xā

Hun bijnaam luidt: klo: sva - kō: s pōrs (zons van de dominee moeten eens karpotte
toren klok verkocht hebben).

Aantal inwoners op 1 jan. 1956: ± 3500; hoort tot de gemeente Kesteren.

Naamtoestand. De voornaamste gedeelten zijn: st da: r: p - dan de: k - da ham: stro: t -
t: klo: s tōrent - dan hō: fā: kō - da ho: s hō: j: stro: t of pō: tō: j: stro: t - t: fē: rent - da batō: rē: s
(linie is na laatste oorlog geslecht) - da ti: lō: stro: t - st fē: l - da hō: x: t - st tō: lō: s stro: t -
da v: r: s - da kapel: stro: t - Er zijn geen locale verschillen. Geboren Opheusdenaren spreken
Opheusdens.

Middelen van bestaan: boomkwekerij; fruitteelt; wat landbouw en veeteelt; - er is
een steenfabriek; veel arbeiders gaan werken in Ede, Venendaal en Oudewaard.

Zegslieden. 1. Samuel Roest; 65 j.; hier geb.; boomkweker; heeft hier altijd gewoond;
V. en M. van hier; spreekt altijd Opheusdens.

2. Peter Cornelis den Hartog; 63 j.; hier geb.; oud-kantoorhouder J. T. T., gemeente-
ontvanger; heeft hier altijd gewoond; V. en M. van hier; spreekt gewoonlijk Opheusdens
(er is geen familie van 3 en 4)

3. Willem Dirk Magriet den Hartog; 56 j.; hier geb.; rentmeester, fruitteeler; heeft hier
altijd gewoond; V. van hier, M. van Buurmalsen; spreekt gewoonlijk Opheusdens.

4. Elizabeth Jacoba Johanna den Hartog; 51 j.; zuster van 3; spreekt in Opheusden
Opheusdens, doch met vermindering van de meest afwijkende klanken.